STEVE BERRY

BENÁTSKÁ ZRADA

STEVE BERRY

BENÁTSKÁ ZRADA

2012

DOMINO

Copyright © 2007 by Steve Berry
Maps copyright © 2007 by David Lindroth
Translation © 2008 by Zuzana Pernicová
Cover design © 2008 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu THE VENETIAN BETRAYAL,
vydaného nakladatelstvím Ballantine Books, New York 2007,
přeložila Zuzana Pernicová
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redakce: Hana Pernicová
Korektura: Hana Bončková
Technický redaktor: Martin Pěch
Sazba: ≋ Dušan Žárský
Obálka: Radek Urbiš
Vydání druhé, v elektronické podobě první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v květnu 2012

ISBN: 978-80-7303-739-0

Pro Karen Elizabeth;
završení cesty

PODĚKOVÁNÍ

V první řadě bych chtěl poděkovat Pam Ahearnové – pozor, literární agenti s novým kapesním počítačem jsou nadmíru nebezpeční! Hned další v pořadí jsou báječní lidé z nakladatelství Random House: Gina Centrellová, moje nakladatelka (to říkám s velkou pýchou), Libby McGuireová, která je mi neochvějnou oporou, Mark Tavani, který se opět osvědčil jako bystrý redaktor, Cindy Murrayová, která mě tak ráda posílá pryč, Kim Hoveyová, které se bůhvíjak daří zaonačit, že o mě lidi stojí, Rachel Kindová, která šíří moje knížky po celém světě, Beck Stvan, mistr nad mistry, pokud jde o knižní obálky, Carole Lowensteinová a její vynalézavý tým grafiků a v neposlední řadě všichni v prodejním a markentingovém oddělení – bez jejich obdivuhodného úsilí by se nedalo dosáhnout vůbec ničeho.

Zvlášť bych ještě zmínil několik lidí: Vicki Satlowovou, naši italskou literární agentku, jejíž zásluhou byla cesta do Itálie tak přínosná, Michele Benzoniho a jeho ženu Leslie, kteří nám dopřáli tak vřelé uvítání v Benátkách, Cristinu Corteseovou, která nás provedla bazilikou svatého Marka a poskytla nám neocenitelné informace, všechny lidi z italského nakladatelství Nord – jste skvělý tým – a Damaris Corriganovou, úžasnou dámu, která jednoho dne u večeře roztočila mou představivost na plné obrátky. Všem vám moc děkuju.

Taky nesmím opomenout svého bratra Boba a jeho ženu Kim, jejich dceru Lyndsey a syna Granta – už dlouho vám dlužím zvláštní zmínku. I když se to těžko vyjadřuje slovy, všichni pro mě hrozně moc znamenáte.

A nakonec tuhle knížku věnuji své ženě, se kterou jsem teprve pár měsíců. Sledovala, jak se tenhle příběh vyvíjí, od prvního matného nápadu až po konečné znění. A celou dobu mi poskytovala rady, kritiku a povzbuzení.

Dřina a nebezpečí, to je cena, kterou se platí za velikost;
je ovšem nádherné prožít odvážný život
a umírat pokryt nehynoucí slávou.

Alexandr Veliký

Je božským právem šílenců nevidět zlo, které mají přímo před očima.

Neznámý dánský dramatik

Chronologie důležitých událostí

20. červenec 356 př. n. l.	Narodil se Alexandr Makedonský
336 př. n. l.	Zavražděn Filip II. Alexandr se stává králem
334 př. n. l.	Alexandr vstupuje do Malé Asie a zahajuje dobyvatelské tažení
září 326 př. n. l.	Asijské tažení končí v Indii poté, co se Alexandrova armáda vzbouřila Alexandr se vrací na Západ
říjen 324 př. n. l.	Umírá Héfaistión
10. červen 323 př. n. l.	Alexandr umírá v Babylónu Alexandrovi generálové si rozdělují říši Ptolemaios se ujímá vlády nad Egyptem
321 př. n. l.	Alexandrův pohřební průvod odjíždí do Makedonie Ptolemaios na průvod útočí Tělo je odvezeno do Egypta
305 př. n. l.	Ptolemaios je korunován na faraóna
283 př. n. l.	Ptolemaios umírá
215 př. n. l.	Ptolemaios IV. buduje Somu, v níž budou uloženy Alexandrovy ostatky
100 n. l.	Svatý Marek je umučen v Alexandrii a jeho tělo ukryto
391 n. l.	Soma je zničena a ostatky Alexandra Velikého mizejí
828 n. l.	Tělo svatého Marka ukradli v Alexandrii benátští obchodníci, odvezli je do Benátek a uložili v dóžecím paláci;

	povědomí o místě, kde spočívá, se časem vytrácí
červen 1094 n. l.	V Benátkách je znovu nalezeno tělo svatého Marka
1835 n. l.	Svatý Marek je přemístěn z krypty do prostoru pod hlavním oltářem v bazilice, která nese jeho jméno

Prolog

Babylón
Květen, 323 př.n.l.

Alexandr Makedonský předchozího dne dospěl k rozhodnutí, že toho muže zabije vlastnoručně. Obvykle takovými úkoly pověřoval jiné, ale tentokrát ne. Od otce se naučil spoustu užitečných věcí a především na jedno ponaučení nikdy nezapomínal.

Popravuje se kvůli živým.

Kolem se shromáždilo šest stovek jeho nejlepších vojáků. Nebojácní muži, kteří se v jedné bitvě za druhou srdnatě vrhali do nepřátelských řad anebo mu poslušně kryli záda. To díky nim neporazitelné makedonské vojsko dobylo Asii. Ale dnes se válčit nebude. Nikdo z těch mužů na sobě neměl zbroj ani netřímal zbraň. Všichni se tu sešli v lehkém oblečení s čepicemi na hlavách, ve tvářích navzdory únavě soustředěný výraz.

I Alexandr se kolem sebe rozhlížel unavenýma očima.

Byl vládcem Makedonie a Řecka, pánem Asie a Persie. Někteří lidé ho nazývali králem světa. Jiní bohem. Jeden generál o něm utrousil, že je prvním filozofem ve zbroji, který kdy chodil po světě.

Jenže krom toho byl taky člověk.

A jeho milovaný Héfaistión byl po smrti.

Ten muž mu byl vším – důvěrníkem, velitelem osobní stráže, vojevůdcem, milencem. Od Aristotela v dětství slýchal, že přítel je pro člověka druhým já, a přesně tak tomu bylo s Héfaistiónem. S pobavením si vzpomněl, jak si s ním Héfaistióna jednou spletli. Všichni z toho tehdy byli v hrozných rozpacích, ale Alexandr se jen usmál a poznamenal, že se nic neděje, protože *on je taky Alexandr*.

Seskočil z koně. Byl jasný, teplý den. Jarní déšť, který včera skrápěl zem, už ustal. Má si to vykládat jako znamení? Snad.

Dvanáct let podnikal výboje na východ, dobyl Malou Asii, Persii, Egypt a část Indie. Teď chtěl postoupit na jih a ovládnout Arábii, pak zamířit na západ do severní Afriky, na Sicílii a do Iberie. Už shromažďoval loďstvo a vojsko. Brzy započne tažení, ale nejdřív je potřeba urovnat záležitosti ohledně Héfaistiónovy předčasné smrti.

Kráčel po mokré půdě a čerstvé bláto se mu pokoušelo stáhnout sandály.

Byl nevysoký, měl ráznou chůzi i projev, světlou pleť a statné tělo poseté nesčetnými ranami, které utržil. Po své albánské matce zdědil rovný nos, nevýraznou bradu a živá ústa, která chtě nechtě dávala pořád najevo emoce. Stejně jako jeho vojáci byl hladce oholen, světlé vlasy měl pocuchané a jeho oči – jedno modrošedé, druhé hnědé – nepolevovaly v ostražitosti. Pyšnil se tím, jak je trpělivý, ale poslední dobou mu dělalo čím dál větší potíže udržet hněv na uzdě. Začalo se mu zamlouvat, že se ho ostatní bojí.

„Doktore," oslovil tiše muže před sebou, když k němu došel. „Říká se, že nejlepší proroci jsou ti, kteří jsou nejprozíravější."

Muž mlčel. Přinejmenším věděl, co se sluší a patří.

„Je to z Euripida. Ze hry, kterou mám moc rád. Ale od proroků se přece očekává víc než jen tohle, nemyslíš?"

Pochyboval, že Glaukias odpoví. Ten muž byl bez sebe strachy. A měl proč se bát. Předešlého dne s pomocí koní ohnuli kmeny dvou vysokých palem až k zemi, svázali je a upevnili k další statné palmě. Doktor nyní vězel uprostřed písmene V tvořeného ohnutými stromy, ke každému kmeni byl přivázán jednou paží a Alexandr držel v ruce meč.

„Bylo tvou povinností být prozíravý," procedil Alexandr skrz zaťaté zuby a do očí se mu draly slzy. „Proč jsi ho nezachránil?"

Doktorovi neovladatelně jektaly zuby. „Snažil jsem se."

„Jak? Nepodal jsi mu lektvar."

Glaukias se celý třásl. „Pár dní předtím došlo k nehodě. Všechny zásoby se rozlily. Poslal jsem pro nové, ale nepřivezli je včas…, než podlehl nemoci."

„Copak ti nebylo řečeno, že máš mít vždycky po ruce dostatečné množství?"

„Měl jsem, králi. Byla to nešťastná náhoda.“ Muž se rozplakal.

Alexandra to neobměkčilo. „Shodli jsme se přece, že nechceme, aby se opakovalo to, co minule.“

Věděl, že doktor si dobře pamatuje, co se odehrálo před dvěma lety – Alexandr i Héfaistión tehdy onemocněli horečkou a taky zrovna došly zásoby, ale povedlo se včas obstarat nové a oba se díky lektvaru uzdravili.

Glaukiovi se po čele řinul pot. Vyděšenýma očima prosil o milost. Ale Alexandr měl před očima jen skelný pohled svého mrtvého milence. V dětství oba studovali u Aristotela – Alexandr, syn krále, a Héfaistión, dědic válečníka. Spojovala je záliba v Homérovi a *Íliadě*. Héfaistión s Alexandrem byli jako Patroklos a Achiles. Héfaistión byl rozmazlený, škodolibý, zpupný a nebyl zrovna génius – a přesto připadal Alexandrovi jako zázrak. A teď ho nenávratně ztratil.

„Proč jsi ho nechal umřít?“

Neslyšel ho nikdo než Glaukias. Nařídil vojákům, aby se drželi vpovzdáli, odkud viděli, co se děje, ale slova k nim nedolehla. Většina původních řeckých válečníků, kteří s ním vytáhli do Asie, už byla buď po smrti, nebo odešla do výslužby. Valnou část jeho vojska teď tvořili perští rekruti, které naverboval poté, co dobyl jejich vlast. Byli spolehliví, všichni do jednoho.

„Jsi můj doktor,“ zašeptal Alexandr Glaukiovi. „Svěřil jsem ti do rukou svůj život. A stejně tak životy všech svých blízkých. A ty jsi selhal.“ Dolehl na něj žal a ze všech sil se musel přemáhat, aby znovu nepropukl v pláč. „Kvůli nešťastné náhodě.“

Položil čepel meče naplocho na napjaté provazy.

„Prosím tě, králi. Moc tě prosím. Nezavinil jsem to. Tohle si nezasloužím.“

Alexandr na něj upíral pohled. „Žes to nezavinil?“ Žal se v mžiku přetavil v hněv. „Jak to můžeš říct?“ Pozvedl meč. „Měls mu pomoct, byla to tvoje povinnost.“

„Králi, potřebuješ mě. S výjimkou tebe samotného jsem jediný, kdo ten lektvar zná. Pokud ho budeš potřebovat a nebudeš schopen si ho obstarat sám, co si počneš?“ Doktor drmolil jako o závod. Zkoušel cokoli, co by mohlo zabrat.

„Mohu tu znalost předat někomu dalšímu.“

„Ale vyžaduje to šikovnost. Znalosti."

„Héfaistiónovi byla tvoje šikovnost k ničemu. A tvoje bohaté znalosti jakbysmet." Chtěl dodat ještě jedno slovo, zformuloval ho, ale nedokázal ho vyslovit nahlas. Konečně se vzmužil a pronesl spíš k sobě samotnému než ke své oběti: „Zemřel."

Předešlého roku na podzim se v Ekbataně měly konat velkolepé slavnosti – oslavy k poctě Dionýsa, při kterých měla vojáky bavit sportovní klání, hudba a představení tří tisíc herců a umělců, kteří zvlášť kvůli tomu přijeli z Řecka. Radovánky měly trvat celé měsíce a pití mělo téct proudem, ale veselí předčasně ukončila Héfaistiónova nemoc.

„Kladl jsem mu na srdce, ať nejí," vysvětloval Glaukias. „Ale neposlechl mě. Snědl kuře a pil víno. Kladl jsem mu na srdce, ať to nedělá."

„A kdes byl tou dobou ty?" Alexandr ani nečekal na odpověď. „V divadle. Užíval sis představení, zatímco můj Héfaistión umíral."

Jenže Alexandr sám byl také na stadionu a díval se na závody. Provinilost ještě umocňovala jeho hněv.

„Dostal horečku, králi. Sám víš, jak je nebezpečná. Přijde znenadání a úplně člověka udolá. Je potřeba nejíst. Člověk se musí vyvarovat jídla. Víme to od minula. Kdyby nejedl, zůstal by naživu dost dlouho, abychom stačili přivézt nové zásoby lektvaru."

„Měls tam být!" zařval Alexandr a povšiml si, že to dolehlo až k jeho vojákům. Ovládl se a téměř šeptem dodal: „Měls tam ten lektvar mít."

Všiml si, že mezi muži panuje nervozita. Musí se líp ovládat. Co to říkával Aristotelés? *Za krále mluví pouze činy*. Právě proto porušil tradici a nechal Héfaistiónovo tělo nabalzamovat. A v souladu s Homérovými příběhy také nechal koním ostříhat hřívu a ocasy, tak jak to udělal Achilles, když mu zemřel Patroklos. Zakázal hru na hudební nástroje a poslal posly do Amónovy věštírny, aby požádali o radu, jak nejlépe uctít památku zemřelého. A pak, aby ulevil svému žalu, zaútočil na nejbližší kmen a celý ho vyhladil – byla to taková obětina rozplývajícímu se stínu milovaného Héfaistióna.

Jednal pod vlivem hněvu.

A zrovna tak i teď.

Rozmáchl se mečem a zastavil se čepelí těsně u Glaukiovy vousaté tváře. „Já jsem také znova dostal horečku," zašeptal.

„V tom případě mě budeš potřebovat, králi. Můžu ti pomoct."

„Tak jako jsi pomohl Héfaistiónovi?"

Pořád v duchu viděl Héfaistiónovu pohřební hranici, která vzplála před třemi dny. Byla pětiposchoďová, dole široká celý jeden stadion, ozdobená pozlacenými orly, příděmi lodí, lvy, býky a kentaury. Sjeli se k ní vyslanci z celého Středomoří, aby ji viděli vzplanout.

A to všechno kvůli neschopnosti tohoto muže.

Sjel mečem za doktora. „Já o tvou pomoc nestojím."

„Nedělej to! Prosím!" vykřikl Glaukias.

Alexandr nabroušenou čepelí ťal do provazů. Každým rozmachem dával průchod vzteku. Čepel se bořila hlouběji a hlouběji do silných lan. Svazky vláken praskaly, až to lupalo, jako když se lámou kosti. Poslední rána a čepel přeťala poslední vlákna. Ohnuté palmy se vymanily ze svého vězení a vylétly k nebi, jedna napravo, jedna nalevo. Glaukias byl přivázán mezi nimi.

Zavřeštěl a jeho tělo na okamžik zarazilo stromy uprostřed pohybu; vzápětí mu tah kmenů vyrval paže z kloubů a hruď mu vybuchla v šarlatovém gejzíru.

Listy palem šustily, jako by jimi zmítal vichr, a kmeny při návratu do vzpřímené polohy sténaly.

Glaukiovo tělo se zaduněním dopadlo na mokrou zem; ruce a část trupu zůstaly viset v korunách stromů. Ty teď znovu stály vzpřímeně a kolem se rozhostilo ticho. Nikdo z vojáků ani nehlesl.

Alexandr se k mužům obrátil a zvolal: *„Alalalalaj!"*

Vojáci po něm zopakovali makedonský válečný pokřik a jejich hromový řev se rozléhal mokrou plání a odrážel se od babylónských hradeb. Lidé přihlížející z vršku městského opevnění pokřik opětovali. Alexandr počkal, až jejich hlasy dozní, a pak zvolal: „Nikdy na něj nezapomeňte."

Věděl, že jim bude vrtat hlavou, jestli myslel Héfaistióna, nebo toho nebožáka, který právě zaplatil za to, že zklamal svého krále.

Ale na tom nezáleží.

Teď už ne.

Zabodl meč do rozmáčené půdy a vrátil se ke svému koni. Řekl doktorovi pravdu; už zase ho sužovala horečka.

A tentokrát to vítal.

PRVNÍ ČÁST